שְׁנֵיהֶם, (לז) תְּפִלִּין (יד) [יד] קוֹדְמִים: ג (לח) מְנֻזָּה וּמְצֻרָע אֲסוּרִים לְהָנִיחַ תְּפִלִּין:

ע אֲבָּעֵיָא בְּמוֹעֵד קָטָן (סו.), וּבְעַשּׁוּר (ח"ב דף סא:) אוֹסֵר.

לט מִי הֵם הַפְּשׁוּרִים לִכְתֹּב תְּפִלִּין וְלִקְנוֹת מֵהֶם. ובו י סְעִיפִים:

א גִּשִּׁין מ"ה (ע"ב). ב מְרְדְּכַי (שָׁם) (הל' תפילין דף יד טור ג).

א (א) א תְּפִלִּין שֶׁכְּתָבָן עֶבֶד (ב) אוֹ אִשָּׁה (ס) [א] (ג) * אוֹ קָטָן ב אֲפִלּוּ הִגִּיעַ (ד) לְחִנּוּךְ (ב) (ה) אוֹ כּוּתִי.

בֵּאוּר הַיְטֵב

יב (יד) קוֹדְמִים. וְאִם אָפְשָׁר בְּשְׁאָלָה, מְזוּזָה קוֹדֶמֶת, דְּאִי אָפְשָׁר בְּשְׁאָלָה. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טו):

א (ס) אוֹ קָטָן. וּכְעֵינָן שֶׁיְּהֵא דַּוְקָא גָּדוֹל מַמָּשׁ דְּהַיְינוּ שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת אַחַר שֶׁהוּא בֶּן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, אֲבָל מִסְּפֵקָא פָּסוּל לִכְתֹּב עַד שֶׁיְּהֵא בֶּן שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה שָׁנָה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א): (ב) אוֹ כּוּתִי. כָּךְ צָרִיךְ לוֹמַר, דְּעוֹבֵד כּוֹכָבִים בְּלָאו הָכִי פָּסוּל שֶׁאֵינוֹ כּוֹתֵב לִשְׁמָהּ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הַיְטֵב. וְהֵם דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יג), וּמַה שֶּׁכָּתַב עַיִן בַּיִת יוֹסֵף, רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּכְבָר יוֹסֵף מְבֹאָר שֶׁאַף שֶׁכָּתַב לְיַשֵּׁב דִּבְרֵי בַּעַל הָעִטּוּר (ח"ב דף סא.) דְּמִחֲלֹק דְּוַדְקָא בְּתוֹרָה מִשּׁוּם זְכִירוֹן יְצִיאַת מִצְרַיִם כוּ' דְּלֹא תִּקְשֵׁי עָלָיו מַפָּה שֶׁכָּתַב הַשּׁוּר, מִכָּל מָקוֹם סָיַם בָּזֶה שֶׁאֵין דִּבְרֵי בַּעַל הָעִטּוּר נִרְאִים, וְכֵן בְּשֶׁלְחָן עָרוּךְ כָּאן נִרְאֶה שֶׁמַּפְקִים לְדִבְרֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה (בכרכות ט: ד"ה למיטרא) עַיֵּן שָׁם, וְכֵן נִרְאֶה מֵהֵירוּשָׁלְמִי רֵישׁ שַׁבָּת (פ"א ה"ב) בְּגֵי מַפְסִיקִין לְקְרִיאַת שְׁמַע כוּ'. וְעַיֵּן בְּשוּ"ת בֵּית אֶפְרַיִם חֵלֶק אֹרַח חַיִּים. וְלִבִּי בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה בְּקַנְטְרֵס אַחֲרוֹן וּמוֹנֵנִי הָרַב חַיִּים וִיטָאל שֶׁחִיֵּב כָּל אָדָם לוֹמַר הַתְּפִלָּה (תיקון ב סי"ד) שֶׁפְּצָא כְּתוּב בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן וּמוֹנֵנוּ הָרַב חַיִּים וִיטָאל שֶׁחִיֵּב כָּל אָדָם לוֹמַר אַרְבַּע פָּרָשִׁיוֹת תְּפִלִּין בְּעוֹדָן עָלָיו, וְהֵשִׁפִּי פָּרָשִׁיוֹת אוֹמְרָם בְּקְרִיאַת שְׁמַע, וְקַדֵּשׁ וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ צְרִיךְ לוֹמַר קֹדֶם בָּרוּךְ שֵׁאָמַר, וְהַנּוֹהֵג כֵּן אִם לֹא אָמַר קֹדֶם בָּרוּךְ שֶׁאָמַר, אֵין לְהַפְסִיק בֵּינֵיהֶם אֲפִלּוּ לְהָנִיחַ תְּפִלִּין שֶׁל רַבֵּנוּ תָּם, אֶלָּא יִקְרָא קֹדֶשׁ וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ קֹדֶם שֶׁיַּחֲלֹק כָּתוּב בְּשֵׁם רַ"שׁ: יב (יד) קוֹדְמִים. עַיֵּן בְּאֵר הַיְטֵב. וְעַיֵּן לְעֵיל רֵישׁ סִימָן כ"ה (בכאר היטב ושערי תשובה) לְעִנְיַן תְּפִלִּין דְּרַ"ת, וּמִשָּׁם נִלְמַד לְכָאן:

א [א] אוֹ קָטָן. עַיֵּן בְּאֵר הַיְטֵב. וְכָתַב בְּכְבוֹד שׁוּר בְּנִשְׁיַן דַּף מ"ה (ע"ב ד"ה ומגמרא דתנן) דְּתְפִלִּין שֶׁכְּתָבָן חֵרֵשׁ אוֹ שׁוֹטֶה פְּסוּלִין אַף עַל גַּב דְּכַשֶּׁלְחָן עָרוּךְ לֹא הִזְכִּיר אֶלָּא קָטָן לְחוּד, וְעַיֵּן שָׁם (ד"ה גמרא ס"ח) שֶׁכָּתַב לְתָרֵץ שֶׁגַּם הָמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) עַל הַבַּיִת יוֹסֵף מִירֹה דַּצָּה סִימָן קנ"ח (ס"ב). וְכָתַב בִּנוֹגֵעַ בְּיהוּדָה מַהֲדוּרָא תִּנְיָנָא (אר"ח) סִימָן א' תְּפִלִּין שֶׁכְּתָבָן נַעַר בֶּן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד אוֹ יוֹתֵר קָצָת וְלֹא בְּדָקוּהוּ אִם יֵשׁ לוֹ סִימָנֵי גְּדֻלּוּת וְאֵינוֹ לְפָנֵינוּ, הַתְּפִלִּין כְּשֵׁרִים, דְּסְמָכִינַן אַחֲזָקָה כֵּיוָן שֶׁהִגִּיעַ לְכְלַל שָׁנִים הֲבִיא סִימָנִים, אֲבָל לִכְתְּחִלָּה לֹא, וְיֵשׁ לִגְעֹר בְּסוֹפְרִים שֶׁמַּנִּיחִים תְּפִלִּין לְנְעָרִים לִכְתֹּב תְּפִלִּין וְאֵין מְדַקְדְּקִים אִם הֲבִיאוּ סִימָנֵי גְּדֻלּוּת אוֹ לֹא, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"א) בְּשֵׁם דִּבְרֵי יוֹסֵף סִימָן י"ב דְּאִם כָּתַב טוּמְטוּם אוֹ אַנְדְּרוֹגִינוֹס פָּסוּל, וְאִם טוּמְטוּם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דְּנִרְאֶה שֶׁמּוֹרֶה הֲלָכָה בִּפְנֵי רַבּוֹ שֶׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ לַחֲלֹץ. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן כ"ה סָעִיף קָטָן נ"ח מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּשֵׁם הַפְּרִי מְגַדִּים (שם, א"א ס"ק כט): יב (לז) תְּפִלִּין קוֹדְמִים. דְּהֵיא מִצְוָה שֶׁבְּגוּפוֹ, וְעוֹד דִּקְדֻשַּׁת תְּפִלִּין לְמַעְלָה מִקְדֻשַּׁת מְזוּזָה, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ל"ב סָעִיף ח'. מִיהוּ לְדִידָן שֶׁאֵין מְנִיחִין רַק בְּשַׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה, אִם אָפְשָׁר בְּשְׁאָלָה, מְזוּזָה קוֹדֶמֶת, דְּאִי אָפְשָׁר בְּשְׁאָלָה [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט)]: ג (לח) מְנֻזָּה וּמְצֻרָע וְכוּ'. עַיֵּן בְּלֶחֶם חֲמוּדוֹת (ראש"ל הל' תפילין דברי חמודות אות קיח) וְשַׁ"ךְ בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן של"ד סָעִיף ב' (ס"ק יב) וּבְשָׁאֲרֵי אַחֲרוֹנִים דְּפוֹסְקִים לְהֶפֶךְ, וְכָתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ד) דְּיֵנְיחוּ בְּלִי בְּרָכָה, אֲבָל מִבֹּאוּר הַגְּרָ"א מַשְׁמַע לְכְאוֹרָה דְּצְרִיכִין לְבָרֵךְ גַּם כֵּן:

א (א) תְּפִלִּין. וְהוּא הַדִּין (ס) סֵפֶר תּוֹרָה וּמְזוּזָה: (ב) אוֹ אִשָּׁה. וְהוּא הַדִּין (ס) טַמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס דְּהֵם בִּכְלַל סְפֵק אִשָּׁה: (ג) אוֹ קָטָן. וְכֵיוָן דְּיִלְפִינַן מִקְּרָא, בְּעֵינָן שֶׁיְּהֵא דַּוְקָא גָּדוֹל מַמָּשׁ דְּהַיְינוּ שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת אַחַר שֶׁהוּא בֶּן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, אֲבָל אִם סָפַק לָנוּ אִם הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת (ג) פָּסוּל לִכְתֹּב אִם לֹא שֶׁנִּתְמַלֵּא זְקָנוֹ דְּהַיְינוּ שֵׁשׁ רִבּוּי שֵׂעָר בְּזָקְנוֹ אַף שֶׁהֵם קְטַנִּים מְאֹד [סָמַ"ע בְּחֹשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן ל"ה (סק"ד)], אוֹ שֶׁעָבְרוּ רֹב שָׁנוֹתָיו, אוֹ שֶׁנּוֹלְדוּ בּוֹ סִימָנֵי סָרִיס וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן נ"ה סָעִיף ה'. וְיֵשׁ לִגְעֹר (ד) בַּסּוֹפְרִים שֶׁמַּנִּיחִין לְנְעָרִים לִכְתֹּב תְּפִלִּין וְאֵין מְדַקְדְּקִין אִם הֵבִיאוּ סִימָנֵי גַּדְלוּת אוֹ לֹא. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ל"ב סָעִיף קָטָן ק"ג מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּשֵׁם הַלְּבוּשׁ (שם ס"כ) מֵעִנְיַן זֶה, וְעַיֵּן בְּבְאוּר הַלָּכָה (ד"ה או קטן): (ד) לְחִנּוּךְ. בָּאֱמֶת אֲפִלּוּ גָּדוֹל לֹא, כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יָדְעִינַן שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, אַף לְעִנְיַן גָּדוֹל אִם אַחַר כָּךְ בְּדָקְנוּהוּ וּמָצָאנוּ שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁתֵּי שַׂעָרוֹת תָּלִינַן שֶׁהָיָה לוֹ גַּם כֵּן בְּעֵת הַכְּתִיבָה [חֹשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן ל"ה (ס"א)], מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּקָטָן דְּאֵינוֹ מוֹעִיל אֲז שְׂעָרוֹת: (ה) אוֹ כּוּתִי. כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר, דְּעוֹבֵד גִּלּוּלִים (ה) בְּלָאו הָכִי פָּסוּל הַתּוֹסְפוֹת כְּמְבֹאָר בְּטוּר אֶבֶן הָעֵזֶר בְּסִימָן קס"ט בְּבֵית יוֹסֵף שָׁם (ד"ה ומ"ש שאם רואים), הֲגַם דְּבְבֵית יוֹסֵף בְּחֹשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן ל"ה בְּרֹאשׁוֹ (ד"ה ואם צמח) מַשְׁמַע דְּהַטּוּר חֹשֶׁן מִשְׁפָּט סוֹבֵר דַּאֲפִלּוּ לֹא נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ מְהֵנֵי, עִם כָּל זֶה בְּהַשֶּׁלְחָן עָרוּךְ שָׁלוּ (שם ס"א) הָעִתִּיק דְּוַדְקָא אִם נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ, כִּי מִיבָּעֵי לִי לְעִנְיַן זְקָן מְעַט הַמְבֹאָר בְּסִימָן נ"ג (ס"ח), דְּאִשְׁתְּרִי לְפִי מַה שֶּׁבְּאַרְנוּ שָׁם בְּשֵׁם מַהֲרַשַׁ"ל (ישׁ"ש חולין פ"א סי' מח) שֶׁהָעִתִּיק מִתְּשׁוּבוֹת הַגְּאוֹנִים דְּהֵיְינוּ שֶׁיִּהְיוּ נִמְצָאִים שְׁעָרוֹת גְּדוֹלוֹת מִשְׁנֵי צִדֵּי הַפָּנִים וּמִצַּד הַסְּנֶטֶר, אֲפִלּוּ דְּזֶהוּ בִּכְלַל נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ בְּכָל מָקוֹם אֲפִלּוּ לְעִנְיַן דְּאוֹרַיְיתָא, אוֹ דִילְמָא שָׁם שְׁאנֵי דְּהוּא רַק מִפְּנֵי כְּבוֹד הַצִּבּוּר. וּמִכָּל מָקוֹם אִפְשָׁר שֶׁיֵּשׁ לְהָקֵל בָּזֶה לְפִי מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּחֹשֶׁן מִשְׁפָּט (סק"ה) דְּטַעַם הַטּוּר הוּא לְפִי שֶׁעַל פִּי רֹב רָגִיל לָבוֹא סִימָן הַתַּחְתּוֹן קֹדֶם שֶׁבָּא סִימָן זֶה הָעֶלְיוֹן לָכֵן תְּלִינַן דְּמִסְתְּמָא כְּבָר בָּא הַתַּחְתּוֹן, אִם כֵּן לְפִי זֶה בְּוַדַּאי דִּבְרֵי הַטּוּר בְּאָבְנוּ הָעֵזֶר נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ הוּא לְאוֹ דַּוְקָא, וּבְחֹשֶׁן מִשְׁפָּט שֶׁכָּתַב בְּאָבְנוּ הָעֵזֶר נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ הוּא לְאוֹ דַּוְקָא, וּלְפִי זֶה אִפְשָׁר לוֹמַר שֶׁגַּם סִימָנֵי דִּיקְנָא מְהֵנֵי לְהַשְׁוּתוֹ גָּדוֹל לְכָל דָּבָר דְּמִסְתְּמָא כְּבָר הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, וְשָׁם בְּיָכוֹמִין פ' עַמּוּד ב' לְעִנְיַן רַב נַחְמָן שֶׁאנֵי שֶׁיְּדִיעוּ שֶׁלֹּא הֵבִיא רַב נַחְמָן שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, וְצָרִיךְ עִיּוּן. הֵיוֹצֵא מִדְּבָרֵינוּ עַל כָּל פָּנִים קֹדֶם שֶׁיֵּשׁ לוֹ קָצָת זְקָן וְדַוְקָא אִם כְּתָבָן נַעַר בֶּן מְצֻוֶּה וְאֵין לְפָנֵינוּ יְדִיעָנִין שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, אֲפִלּוּ אִם הוּא בֶּן שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹתֵר וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ג). אַף כְּדִיעֲבַד אִם כְּתָבָן נַעַר בֶּן מְצֻוֶּה וְאֵין לְפָנֵינוּ לְבַדְקוֹ צָרִיךְ עִיּוּן לְמַעֲשֶׂה, דְּהִנֵּה בְּיהוּדָה מַהֲדוּרָא תִּנְיָנָא (אר"ח) בְּסִימָן א' מְכַשֵּׁיר וְכֵן בְּפְרִי מְגַדִּים בְּסִימָן ל"ט (א"א סק"א) וּבְסִימָן נ"ה (בא"א) אוֹת ז' גַּם כֵּן מוּכָח הָכִי, דְּמִדְּמָה שָׁם לְעִנְיַן בְּדִיקַת הָרְאָה וּבְרְאָה קַיְימָא לַן דְּאִם נַעֲבְדָה בְּלִי בְּדִיקָה כָּשֵׁר, וּבְחֹשֶׁבֶת רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (שם) חֵלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן ז' פּוֹסֵל וְכֵן בְּסֵפֶר יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב בְּסִימָן ל"ב (ס"ק יח) גַּם כֵּן מַחְמִיר. אַף כְּבָן שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה שֶׁכְּתָבָן בְּדִיעֲבַד נִרְאֶה דְּאֵין לְהַחְמִיר אַחֲרֵי שֶׁיֵּשׁ מְקִלִּין אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה וְכַנַּ"ל:

בֵּאוּר הַלָּכָה

כֵּן אֵיתָא בְּבֹאוּר הַגְּרָ"א. וְהָעוֹלָם נוֹהֲגִין לְהָקֵל בָּזֶה, וְאָפְשָׁר שֶׁטַּעֲמָם שֶׁמּוֹכְיָן עַל הָא דְּסִימָן ל"ז סָעִיף ב', וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם בְּבֹאוּר הֲלָכָה (ד"ה מצותן). וְעַיֵּן עוֹד בְּבֹאוּר הַגְּרָ"א שֶׁמַּשְׁמַע מִדְּבָרָיו שֶׁאֲפִלּוּ לְדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דְּלֹא מְחַלֵּק לְעִנְיַן תּוֹרָתוֹ אָמָּנוּתוֹ, לֹא מְקִלִּינַן רַק לְעִנְיַן שֶׁאֵין צָרִיךְ לִפְסֹק מִלְּמוֹדוֹ כְּדֵי לְהַנִּיחָם, אֲבָל אִם הֵם כְּבָר עֲלֵיהֶם שֶׁלְּבָשָׁן לְקְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה אוֹ קֹדֶם שֶׁהִתְחִיל לִלְמֹד, אֲז צָרִיךְ שֶׁיִּהְיוּ עָלָיו אַף בְּעֵת הַלִּמּוּד וְלֹא יְסַלְּקֵם בְּאֶמְצַע, דְּוִמְיָא דְּמֵאי דְּפָסַק בַּהֶגְּהָ"ה בְּסָעִיף הַקּוֹדֵם דְּהֵיכָא דִּבְלִי טֹרַח יוּכַל לַעֲשׂוֹת שְׁתֵּיהֶן, דְּצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת שְׁתֵּיהֶן:

א * אוֹ קָטָן. וְאִם כְּתָבָן חֵרֵשׁ אוֹ שׁוֹטֶה הֲגִיחַ הַפְּרִי מְגַדִּים בְּפָתִיחָה (פתיחה כוללת החלק השני אות ג) בְּצָרִיךְ עִיּוּן, דְּאִפְשָׁר דַּעֲדִיפֵי מִקָּטָן וּמֵהֲנֵי אִם אֲחֵרִים עוֹמְדִין עַל גַּבֵּיהֶן וּמַרְמְזִין לַחֵרֵשׁ וְשׁוֹטֶה שִׁיִּכְתֹּב לִשְׁמָן. וְסִימָנֵי שׁוֹטֶה מְבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵּעָה בְּסִימָן א' סָעִיף ה'. וּלְעִנְיַן קָטָן אִימַת נַעֲשֶׂה גָּדוֹל אִם לֹא יְדָעִינַן שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, כְּתַבְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ג) אִם נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ וְהוּא מַחְשָׁן מִשְׁפָּט סִימָן ל"ה (ס"א), וְהִשְׁמַטְתִּי דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) שֶׁכָּתַב עַד שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה שֶׁכָּל הָאַחֲרוֹנִים הִשִּׂיגוּ עָלָיו וְלֹא הָמָּה הָאֵלֶּה רַבָּה (סק"א) וְהַבַּיִת מֵאִיר וְרָגוּל מַרְכָּבָה וּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל וּלְבוּשֵׁי שְׁרָד וּתְשׁוּבוֹת רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (מהדו"ק) בְּחֵלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן ז'], וּמִכָּל מָקוֹם אֵין בְּיָדֵינוּ לְפָסְלָם אֲחֲרֵי שֶׁהַחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל יד ס"א) וְגַם הַשֻּׁלְחָן שְׁלֻמָה (ס"א) מִקְּלִין לְכַתְּחִלָּה. וְרָאִיתִי בְּפְרִי מְגַדִּים שֶׁחָתַר לְיַשֵּׁב דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם, וְהֵבִיא מִסִּימָן נ"ג סָעִיף ח' בַּהֶגְ"ה דְּמִשְׁמַע דְּכְשֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת וְנִתְמַלֵּא זְקָנוֹ, וְכֵן נִנְהָג הַפְּרִי מְגַדִּים דְּמִבֹּאר שָׁם דְּמִשְׁמַע שֶׁהֵבִיא אַף אִם יֵשׁ לוֹ זָקָן מְעַט קְרוֹבִי נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ, וְהָכִי נַמִי כַּנַּת הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּיֵשׁ לוֹ זָקָן מְעַט. וּמִכָּל מָקוֹם בָּאֱמֶת צָרִיךְ עִיּוּן גָּדוֹל בָּזֶה דְּאִפְשָׁר דְּשָׁם שְׁאנֵי, דְּהָלֹא שָׁם אִיירֵי שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת דְּהוּא גָּדוֹל מִן הַתּוֹרָה וְלֹא בְּעֵינַן הַזָּקָן רַק מִפְּנֵי כְּבוֹד הַצִּבּוּר, תַּדַּע דְּשָׁם מְהַנֵּי גַּם כֵּן אִם הוּא בֶּן עֶשְׂרִים וְאֵין לוֹ זָקָן כְּלָל מִקְּרֵי גַּם כֵּן עַל יְדֵי זֶה נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ כַּמְבֹאָר שָׁם בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְהַכֹּל מִסְּתַּעֵם זֶה דְּהוּא רַק מִפְּנֵי כְּבוֹד הַצִּבּוּר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעִנְיָנֵינוּ דְּלֹא יְדָעִינַן אִם הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת וְהַזָּקָן מְהֵנֵי לַעֲשׂוֹתוֹ גָּדוֹל עַל יְדֵי זֶה, אֶפְשָׁר דְּבְעֵינַן מִלּוֹא זְקָנוֹ מַמָּשׁ. הָא פְּשִׁיטָא לִי דְּעַל יְדֵי סִימֵי דִּיקְנֵי [שֶׁיֵּשׁ לוֹ בִּמְקוֹמוֹת מְיֻחָדוֹת שָׁעָר בְּזָקְנוֹ] בְּוַדַּאי לֹא קְרִיבִי נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ, וּרְאִיָּה מִכַּרְחַת מִיכָּמוֹת פ' עַמּוּד ב' בְּתוֹסְפוֹת דִּבּוּר הַמַּתְחִיל דְּהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת בְּסוֹפוֹ, וְאוֹמֵר ר"י דְּאֵין חֲשׁוּב וְכוּ' וְהוּא הַדִּין דְּסִימֵי דִּיקְנֵי גַּם כֵּן אֵינוֹ בִּכְלַל מִלּוֹי זָקָן, דְּאִי לָאו הָכִי יִשָּׁאֵר קוּשְׁיַת הַתּוֹסְפוֹת עַל רֻבָּה בַּר אֲבוּהּ לְפִי תִּרוּץ הַגְּמָרָא שָׁם, וְיָדוּעַ דְּדִין נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ דְּלֹא צָרִיךְ שׁוּב בְּדִיקָה נוֹבַע מֵאוֹתוֹ הַתּוֹסְפוֹת כְּמְבֹאָר בְּטוּר אֶבֶן הָעֵזֶר בְּסִימָן קס"ט בְּבֵית יוֹסֵף שָׁם (ד"ה ומ"ש שאם רואים), הֲגַם דְּבְבֵית יוֹסֵף בְּחֹשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן ל"ה בְּרֹאשׁוֹ (ד"ה ואם צמח) מַשְׁמַע דְּהַטּוּר חֹשֶׁן מִשְׁפָּט סוֹבֵר דַּאֲפִלּוּ לֹא נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ מְהֵנֵי, עִם כָּל זֶה בְּהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שָׁלוּ (שם ס"א) הָעִתִּיק דְּוַדַּאי אִם נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ, כִּי מִיבָּעֵי לִי לְעִנְיַן זְקָן מְעַט הַמְבֹאָר בְּסִימָן נ"ג (ס"ח), דְּאִשְׁתְּרִי לְפִי מַה שֶּׁבְּאַרְנוּ שָׁם בְּשֵׁם מַהֲרַשַׁ"ל (ישׁ"ש חולין פ"א סי' מח) שֶׁהָעִתִּיק מִתְּשׁוּבוֹת הַגְּאוֹנִים דְּהֵיְינוּ שֶׁיִּהְיוּ נִמְצָאִים שְׁעָרוֹת גְּדוֹלוֹת מִשְׁנֵי צִדֵּי הַפָּנִים וּמִצַּד הַסְּנֶטֶר, אֲפִלּוּ דְּזֶהוּ בִּכְלַל נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ בְּכָל מָקוֹם אֲפִלּוּ לְעִנְיַן דְּאוֹרַיְיתָא, אוֹ דִילְמָא שָׁם שְׁאנֵי דְּהוּא רַק מִפְּנֵי כְּבוֹד הַצִּבּוּר. וּמִכָּל מָקוֹם אִפְשָׁר שֶׁיֵּשׁ לְהָקֵל בָּזֶה לְפִי מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּחֹשֶׁן מִשְׁפָּט (סק"ה) דְּטַעַם הַטּוּר הוּא לְפִי שֶׁעַל פִּי רֹב רָגִיל לָבוֹא סִימָן הַתַּחְתּוֹן קֹדֶם שֶׁבָּא סִימָן זֶה הָעֶלְיוֹן לָכֵן תְּלִינַן דְּמִסְתְּמָא כְּבָר בָּא הַתַּחְתּוֹן, אִם כֵּן לְפִי זֶה בְּוַדַּאי דִּבְרֵי הַטּוּר בְּאָבְנוּ הָעֵזֶר נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ הוּא לְאוֹ דַּוְקָא, וּבְחֹשֶׁן מִשְׁפָּט שֶׁכָּתַב בְּאָבְנוּ הָעֵזֶר נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ הוּא לְאוֹ דַּוְקָא, וּלְפִי זֶה אִפְשָׁר לוֹמַר שֶׁגַּם סִימֵי דִּיקְנָא מְהֵנֵי לְהַשְׁוּתוֹ גָּדוֹל לְכָל דָּבָר דְּמִסְתְּמָא כְּבָר הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, וְשָׁם בְּיָכוֹמִין פ' עַמּוּד ב' לְעִנְיַן רַב נַחְמָן שֶׁאנֵי שֶׁיְּדִיעוּ שֶׁלֹּא הֵבִיא רַב נַחְמָן שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, וְצָרִיךְ עִיּוּן. הֵיוֹצֵא מִדְּבָרֵינוּ עַל כָּל פָּנִים קֹדֶם שֶׁיֵּשׁ לוֹ קָצָת זְקָן וְדַוְקָא אִם כְּתָבָן נַעַר בֶּן מְצֻוֶּה וְאֵין לְפָנֵינוּ יְדִיעָנִין שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, אֲפִלּוּ אִם הוּא בֶּן שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹתֵר וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ג). אַף כְּדִיעֲבַד אִם כְּתָבָן נַעַר בֶּן מְצֻוֶּה וְאֵין לְפָנֵינוּ לְבַדְקוֹ צָרִיךְ עִיּוּן לְמַעֲשֶׂה, דְּהִנֵּה בְּיהוּדָה מַהֲדוּרָא תִּנְיָנָא (אר"ח) בְּסִימָן א' מְכַשֵּׁיר וְכֵן בְּפְרִי מְגַדִּים בְּסִימָן ל"ט (א"א סק"א) וּבְסִימָן נ"ה (בא"א) אוֹת ז' גַּם כֵּן מוּכָח הָכִי, דְּמִדְּמָה שָׁם לְעִנְיַן בְּדִיקַת הָרְאָה וּבְרְאָה קַיְימָא לַן דְּאִם נַעֲבְדָה בְּלִי בְּדִיקָה כָּשֵׁר, וּבְחֹשֶׁבֶת רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (שם) חֵלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן ז' פּוֹסֵל וְכֵן בְּסֵפֶר יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב בְּסִימָן ל"ב (ס"ק יח) גַּם כֵּן מַחְמִיר. אַף כְּבָן שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה שֶׁכְּתָבָן בְּדִיעֲבַד נִרְאֶה דְּאֵין לְהַחְמִיר אַחֲרֵי שֶׁיֵּשׁ מְקִלִּין אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה וְכַנַּ"ל:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ס) הַסְּפָרִים הָאַחֲרוֹנִים, דְּלֹא כְּדְרִישָׁה בְּיוֹרֶה דֵּעָה (סי' רפא אות א) שֶׁרָצָה לְהָקֵל: (ג) פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"א): (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א): (ד) שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"א) בְּשֵׁם הַנּוֹדָע בְּיהוּדָה (מהדו"ת אר"ח סי' א): (ס) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (ס"א) מבואר שאם הוא כבר בן שמונה עשרה, יש לנו לתלות שמן הסתם הביא שערות ויכול לכתוב.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(ו) * אוֹ (ג) [ג] מוּמָר לַעֲבוֹדַת גְּלוּלִים (ז) [ג]אוֹ מוּסָר לְאַנָּסִין, פְּסוּלִים, מִשּׁוּם [ד]דְּכְתִיב (דכה"ל ו ח-ט) וְקִשַּׁרְתָּם, וּכְתַבְתָּם, כָּל (ח) * שֶׁאֵינוֹ בְּקִשׁוּרָה אוֹ אֵינוֹ מַאֲמִין בָּהּ אֵינוֹ (ל) בִּכְתִיבָה: ב * כָּל [ה]שֶׁפְּסוּל לִכְתָבָן פָּסוּל (ט) * בְּכָל תִּקּוּן (ה) (י) עֲשִׂיָתָן: ג [ו]גֵּר שֶׁחָזַר לְדָתוֹ מַחֲמַת (ו) (יא) יִרְאָה

ג נמוקי יוסף (הל' תפילין ז. ד"ה מוסר) ד רש"י שם (ד"ה מוסר) והרמב"ם בפרק (ג') (א"ז) מהלכות תפילין (הי"ב). ה הרמב"ם שם (פ"ג הט"ו). ו גזירה שם.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

שִׁנְקְרַע וְנִמְצָא זָכָר כְּשֵׁרִים, עַיִן שָׁם, וּבְדִינִים אֵלּוּ לֹא מְהַנֵּי גְּדוֹל וְקָשֵׁר עוֹמֵד עַל גַּבּוֹ כֵּיוָן שֶׁהַשַּׁעַם הוּא דְּכָל שֶׁיִּשְׁנוֹ בְּקְשִׁירָה יָשְׁנוֹ בִּכְתִיבָה: [ג] מוּמָר. עַיִן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיִן בְּגֵט פִּשׁוּט סִימָן קכ"ג (סק"י) שֶׁכָּתַב שֶׁפִּי שֶׁאָמַר אֶלָּף וְאָסְמַר, אִם כָּתַב תְּפִלִּין מִכְּשִׁירִין כְּדִיעֲבַד וּכְשֶׁעֵבַד הִכְשִׁיעַת הַדָּחַק:

בְּאֵר הַגּוֹלָה

* אוֹ מוּמָר לַעֲבוֹדַת גְּלוּלִים. וּמֵירֵי שֶׁאֵינוֹ אָדוּק בָּהּ, דְּאִי לָאו הָכִי הָוֵה לֵיהּ אֲפִיקוֹרוֹס וְצָרִיךְ שְׁרָפָה [עוֹלַת תָּמִיד (סק"ג)]. וְעַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"י) שֶׁכָּתְבָה דְּאִם הוּא מוּמָר לְהַכְעִיס דִּינוֹ כְּעוֹבֵד גְּלוּלִים, וּלְהַכְעִיס מִקְרֵי הֵיכָא דְּהַסֵּירָא וְאִיפּוּרָא קָמֵיהּ וְשָׁבִיק הַסֵּירָא וְאָכֵיל אִיפּוּרָא דְּזֶה הוּא בִּכְלַל לְהַכְעִיס, אֲבָל אִם אֵינוֹ מַקְפִּיד לִבְרֹר הַהֶתֵּר וְהוּא לוֹקֵחַ מִן הַבָּא בְּיָדוֹ אוֹ הֶתֵּר אוֹ אִפּוּר עַדַיִן אֵינוֹ בִּכְלַל מוּמָר לְהַכְעִיס, וְרַק לְגַבֵּי שְׁחִיטָה פָּסַק הָרַמ"א בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ב' סָעִיף ה' בַּהֶגֵּהּ דְּנֶחְשָׁב כִּלְהַכְעִיס מִשּׁוּם דְּחִזּוּ אֵינוֹ בַּר זְבִיחָה, עַיִן שָׁם בְּבֵית יוֹסֵף ח', וּמִזֶּה לְמַד הַמְּגִן אַבְרָהָם (סק"ג) דְּהוּא הַדִּין בַּבֵּי תְּפִלִּין כֻּלְּהֵי גְּוָנָא וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"י) דְּאִם אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לְמִצְוַת תְּפִלִּין אַף שֶׁלֹּא לְהַכְעִיס תּוֹ אֵינוֹ בַּר קְשִׁירָה [וּלְדַעַת הַר"ן (חולין א. ד"ה ולענין) דְּמִכָּל שֶׁם בְּזֶה כְּמֵאָר שָׁם בְּבֵית יוֹסֵף וּכְרַ"ן גּוּפֵהּ בָּאֲרִיכוּת יְהֵא הַדִּין הָכָא, וְרָאִיתִי לְאֶחָד דְּכָתַב דְּזֶה לְמִד מִן הַסּוֹמֵק בְּשִׁמְעָתִין דְּהוּא הַדִּין לְכַהֲאי גַּוְנָא וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"י) דְּאִם אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לְמִצְוַת תְּפִלִּין אַף שֶׁלֹּא לְהַכְעִיס תּוֹ אֵינוֹ בַּר קְשִׁירָה, וְרָאִיתִי לְאֶחָד שֶׁכָּתַב דְּמִשְׁמַע מִנַּיהּ דְּדַעַת רַשִׁ"י (גיטין מה: ד"ה מומר) הוּא דַּאֲפִלּוּ אִם אֵינוֹ עוֹשֶׂה לְהַכְעִיס וּבִשְׁאָר עֲבֵרוֹת גַּם כֵּן, תּוֹ לָאו בִּכְלַל בַּר קְשִׁירָה הוּא. וְדַע עוֹד דְּכָל אֵלּוּ פְּסוּלִים דְּחָשְׁבִינַן לְהַכְעִיס אוֹ לַעֲבוֹדַת גְּלוּלִים אוֹ חִלּוּל שַׁבָּת בְּפַרְהֶסְיָא, פְּסַק שָׁם בְּשֵׁ"ך בְּיוֹרֶה דֵּעָה (ס"ק טז) דַּאֲפִלּוּ בְּפַעַם אַחַת פָּסוּל אִם לֹא עָשָׂה תְּשׁוּבָה, וְלִקְאוֹרֶה הוּא הַדִּין בְּעִנְיָנִינוּ בְּאִם אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לְמִצְוַת תְּפִלִּין, וְאֵין לְהָבִיא רְאָיָה מִדְּנָקַט מוּמָר מַשְׁמַע דְּוַקָא בְּמוּמָר וְרָגִיל לְכָךְ מִדַּהֲרֵי כָּתַב בַּיִת יוֹסֵף (ד"ה תפילין) דְּמֵירֵי בִּלְהַכְעִיס וְשָׁם אֲפִלּוּ בְּפַעַם אַחַת וְכַנַּ"ל, אִם כֵּן אֶפְשָׁר דְּאִם אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ גַּם כֵּן, דְּהוּא כִּלְהַכְעִיס, גַּם כֵּן תָּכַף מִיפְסָל, וְזֶה הַפָּסֵק יִפֹּל גַּם כֵּן עַל מַה שֶׁפָּסַק שָׁם בְּיוֹרֶה דֵּעָה דְּאִם אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ בִּזְבִיחָה דְּהוּא כִּלְהַכְעִיס, וְצָרִיךְ עִיּוּן. וּמַה שֶּׁהִתְבִּיא בְּגִנּוּיִם דְּיֵשׁ מַחְמִירִין אֲפִלּוּ בִּלְתַאֲבוֹן, הוּא דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת (ע"ז כו: ד"ה סמ"ך) הֲבִיאָם הַמְּגִן אַבְרָהָם (שם) דְּסוֹבְרִים דִּלְעִנְיַן כְּתִיבַת סְתָ"ם חָמוּר מִלְּשָׁאֵר דְּבָרִים, וְגַם הַפְּרִי מְגַדִּים בְּפָתִיחָה בְּסִימָן ל"ב (בסופו) כָּתַב דְּכַמּוּמָר לְתַאֲבוֹן יֵשׁ לְעַיּוֹנֵי בֵּיהּ טוֹבָא, עַיִן שָׁם, וּבִקְרֹב אִם הוּא מוּמָר לְתְפִלִּין לְתַאֲבוֹן נִרְאֶה לִי דְּבְאִישׁ זֶה עַל כָּל פָּנִים צָרִיךְ שֶׁיִּדְעוּ בּוֹ שֶׁיּוֹדֵעַ הִלְכוֹת תּוֹרוֹת וְדִמּוֹמָה, וּכְמוֹ בְּשָׁם לְעִנְיַן שְׁחִיטָה דְּזוֹקֵא אִם יְדִעוּ בּוֹ שֶׁיּוֹדֵעַ הִלְכוֹת שְׁחִיטָה וּכְדְאִיתָא בְּיוֹרֶה דֵּעָה שָׁם (ס"ב) דְּבְאִישׁ זֶה לֹא אָמְרִינַן בֵּיהּ-רֹב מִצּוּיִין מִמֵּחִין הֵן. וְדַע עוֹד דְּנִרְאֶה פָּשׁוּט דְּאִם הוּא מוּמָר לְתִפְלָה אַחַת שֶׁל רֹאשׁ אוֹ שֶׁל יָד גַּם כֵּן תּוֹ לֹא הֲוֵי בִּכְלַל בַּר קְשִׁירָה, דַּהֲרֵי כְּתִיב בִּקְרָא אֶחָד (דברים פ"ו ח-ט) וּקְשַׁרְתָּם וְגוֹ' וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת וְגוֹ' וְאִתְּקַשׁ לִיכְתָבָם. וְאַף עַל פִּי כֵן אִם הַסּוֹפֵר רָגִיל לִשְׂא תָּמִיד שֶׁל רֹאשׁ עַל הַמִּצָּח וְהִתְרִיו בּוֹ וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ לְדִבְרֵיהֶם, אַף דַּעֲבָרָה גְּדוֹלָה עוֹשֶׂה בָּזֶה אֶפְשָׁר דְּאֵין לְמָנְעוֹ מִלִּכְתֹּב סְתָ"ם דְּאוּלַי רָגַע אֶחָד הָיוּ עַל מְקוֹמָן כְּדִין וְאִם כֵּן תּוֹ הֲוֵי בִּכְלַל בַּר קְשִׁירָה. וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"י) בְּמָסוֹר אֶפְלוּ בְּפַעַם אַחַת כֵּן אִיתָא בְּפְרִי מְגַדִּים בְּיוֹרֶה דֵּעָה (שם משו"ת סק"ק יג) עַיִן שָׁם, וְעַיִן בְּפָתְחֵי תְּשׁוּבָה יוֹרֶה דֵּעָה בְּסִימָן רפ"א (סק"ה) דִּכְתַב בְּשֵׁם חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם (סי' רסט) הַפֶּה זֶה, וְצָרִיךְ עִיּוּן. וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (שם) אֲפִלּוּ לְתַאֲבוֹן, [ב] כֵּן סְתָמוּ הַרְבֵּה מֵהָאַחֲרוֹנִים, אַף הַפְּרִי מְגַדִּים (משו"ת סק"א) מִפְקַפֵּק בָּזֶה: * שֶׁאֵינוֹ בְּקִשׁוּרָה וְכוּ'. וְכוֹתְבִים אֲפִלּוּ אִם נַיְמָא דְּבָרֵי אֻמָּת הֵן וּמִזַּהֲרִין עַל הַקְּשִׁירָה, מִכָּל מָקוֹם כְּבָר פָּרְקוּ מֵעֲלֵיהֶן הָעֹל וְאֵינָן מַאֲמִינִין בְּמִצְוֹת וּמִיקָּרֵי שֶׁאֵינוֹ בְּקְשִׁירָה, וְהוּא הַשַּׁעַם בִּשְׁאָרֵי דְּבָרִים דְּקַחֲשִׁיב:

ב * כָּל שֶׁפְּסוּל וְכוּ'. עַיִן בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש רבינו וכל), וְעַיִן בְּטוּ"ז (סק"ב) שֶׁכָּתַב לְפִי שֵׁשׁ בַּעֲשִׂיָתָן שי"ן לְפִיכָךְ פָּסוּל לְכָל הָעֲשִׂיוֹת, וְעַיִן בְּפְרִי מְגַדִּים שֶׁכָּתַב דַּעֲשִׂיַת שי"ן הוּא מִדְּאוֹרַיְיתָא וְהַשְּׁאָר הוּא מִדִּרַבָּנָן, עַיִן שָׁם, הִנֵּה הַמְּגִן אַבְרָהָם (סק"י) פָּלִיג עַל זֶה וְסוֹבֵר דְּחִפּוּי וּתְפִירָה הוּא גַּם כֵּן בַּעֲשִׂיַת שי"ן וְלֹא מִשַּׁעַם גְּזֵרָה, וְלִכְאוֹרָה לְפִי מַה שֶּׁאָמַר מִקְּדֵי הַשַּׁ"ז יָכֹל לְהַשִּׁיג עַל מַה שֶּׁכָּתַב בְּתְפִלִּין מִדְּבָרָנָן, וְלִשְׁנָא דְּכָל הַפָּסוּל מִשַּׁעַם דְּאִדְּלָעֵיל קַאֵי. וּבְאֶמֶת הַנָּכוֹן כְּמוֹ שֶׁכָּתַב מַהַרַ"ם לוּבְלִין בִּתְשׁוּבָה סִימָן ס"ח דְּאֵין הַבַּיִת יוֹסֵף מְשַׁעַם עֲשִׂיַת הַשִּׁין, אֶלָּא דִּכְיָון דְּשִׁאֵר תְּפוּרִין וַעֲשִׂיַת הַשִּׁי"ן כֻּלָּם נִקְרָאִין עֲשִׂיַת תְּפִלִּין וְהַכֹּל עֲשִׂיָה אַחַת הִיא אֵין לְחַלֵּק בֵּין קָצָתָם לְקָצָתָם, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דְּקָטָן בֶּן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה נִרְאֶה אִם הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת אֵין לְהַחְמִיר בּוֹ בְּדִיעֲבַד לְעִנְיַן חִפּוּי וּתְפִירָה אִם עֲשִׂיַת הַשִּׁי"ן הָיָה עַל יְדֵי גָּדוֹל, דִּכְלָאו הָכִי הַנּוֹדָע בְּיהוּדָה (מהדו"ת או"ח סי' א) מֵקֵל בְּדִיעֲבַד אֲפִלּוּ בִּכְתִיבָה וְכַנַּ"ל (ד"ה או קטן): * בְּכָל תִּקּוּן עֲשִׂיָתָן. עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"י) בְּמָה שֶׁכָּתַבְנוּ בְּגֹדֶל חִפּוּי וּתְפִירָתָן, וְנִרְאֶה לִי פָּשׁוּט דְּהוּא הַדִּין בְּרִיכַת שָׂעָר עַל הַפָּרָשִׁיוֹת דְּזֶה מְעַכֵּב אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד כְּדְאִיתָא בְּרַמַ"א סִימָן ל"ב סָעִיף ל"ב (בהגה"ט) וְהַתּוֹרֹת שֶׁיִּהְיוּ מְרֻבָּעִין וְכָל כְּהַאי גַּוְנָא דְּכָל זֶה הוּא בִּכְלַל תִּקּוּן עֲשִׂיָתָן, וְכֵן מוּכָח מִמַּהַרַ"ם לוּבְלִין בִּתְשׁוּבָה סִימָן ס"ח שֶׁכָּתַב דְּכָל שְׁאָר הַמְּלָאכוֹת חוּץ מִתִּקּוּן הָעוֹר הֵן בִּכְלַל חִפּוּי הַבָּתִּים וּתְפִירָתָן. וּמַה שֶּׁכָּתַב הַמְּגִן אַבְרָהָם (שם) דְּאִם גָּרַר דָּבָק שֶׁבֵּין אוֹת לְאוֹת אוֹ עָשָׂה שְׂאָר תִּקּוּן כָּשֵׁר בְּדִיעֲבַד בְּנִתְנוּ בְּעִנְיַן הַכְתִיבָה, קָטָן שֶׁהִיָּה הַפְסֵק גָּדוֹל בְּתֵבָה עַד שֶׁהִיָּה נִרְאֶה כִּשְׁנֵי תֵבוֹת וְהַמְּשִׁיךְ הָאוֹת לְמַעְלָה (קטן בתבת

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ו) בַּיִת יוֹסֵף (ד"ה תפילין) וּמְגַן אַבְרָהָם (סק"ג): (ז) עַיִן בְּמְגַן אַבְרָהָם (שם): (ח) מְגַן אַבְרָהָם (שם) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (ע"ז כו: ד"ה סמ"ך): (י) שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"א) וּפְשׁוּט: (יא) פְּרִי מְגַדִּים בִּפְתִיחָה בְּסִימָן ל"ב (בסופו): ב (יב) שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (שם) וּפְשׁוּט: (יג) מְגַן אַבְרָהָם (סק"י): (יד) מַהַרַ"ם לוּבְלִין (סי' סח): (טו) שָׁם: (טז) שָׁם:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן בשו"ע הרב (שם) כתב שהמומר לכל התורה כולה אפילו לתיאבון פסול מן התורה לדברי הכל, שהרי הוא ככופר לכל דבריו כיון שיצא מן הכלל [אמנם לענין מי שאינו מניח תפילין כתב: אבל אם אינו מניחן לתיאבון כגון שהולך אחר עסקיו כשר לכתוב]. **ב]** וכן כתב בשו"ע הרב (שם).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah